

Budavári Hírmondó

Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XXI. évfolyam 2016/4. szám **Ádvent**

„Tudnunk kell, hogy Isten egyszülött fiát küldte nekünk, hogy higgyük; aki bízik benne, megszabadul a bűntől, és Isten gyermekévé lesz. Vagyis felhatalmazta mindazokat, akik hisznek az ő nevében, hogy Isten gyermekei legyenek.”

Luther Márton: Nyolc böjti prédikáció

Ezt mondja az ÚR: „Új szívet adok nektek, és új lelket adok belétek.” (Ez 36,26a)

Minden mosásnál félt az asszony, hogy már nem bírja az öreg mosógépe. Erősen zörgött, és furcsa hangokat adott már. S amikor kihívta a szerezőt, akkor busás kiszállási díjért az csak annyit mondott neki: Újat kell venni.

A márkaszerviz munkafelvételénél toporgott kopottas öltönyében a férfi. Kocsija nagyon régi volt, a sok csili-vili új autó között feltűnően elhasznált. Nagy baj lehetett a kocsijával, és ezért hozta most ide. A pultnál ülő, festett körmű ügyintéző pedig cinikusan kérdezte: Miért nem vesz már magának egy újat?

A kislány kedvenc kis szoknyácskájának szakadt le a virágmintás zsebe. Szomorúan pityergett, mert nagymamája, aki eddig mindent megvarrt, éppen kórházban feküdt. A tanító néni – jóindulattal csak ennyit mondott: Majd vesz újat neked az édesanyád.

Miért nem lehet alkatrészt kapni a régi mosógéphez, miért nem lehet megszerelni a családhoz nőtt öreg autót, s miért kellene kidobni az elszakadt ruhát. Miért? Mert lehet újat venni! Van másik! Fogyasztói társadalmunk csapdájában vergődve sok érzelmi sebet kapunk amiatt, hogy a régigtől meg kell válnunk. A „minden változik” fájdalma szinte feltárhatatlan.

Új egyházi évet kezdünk a régi üzenettel! Ádvent Jézust ígérő igéivel, és karácsony örömhírének két évezredes ajándékával! S új évet kezdünk azzal az igével, amelyet Isten szavaként Ezékiel vetett papírra. S amely arról az Istenről szól, aki az emberről nem úgy gondolkodik, mind a konzum-társadalom közfelfogása, ha elromlik, kidobjuk! S bár látja azt, hogy nem szuperál az ember úgy, ahogy kellene, de az ő szeretet-készletében ott van a tartalék alkatrész, az új szív és az új lélek.

Az ő szeretetkészletében ott van a megjavítás, az újjáteremtés vágya. S ezt a személyes életünkben és a gyülekezeti létünkben is megtapasztalhatjuk. Nem mondja azt Isten a népére, és a teremtményeire: kuka! - amivel azt jelezné, hogy ki lehet már dobni, ahogy mi szoktuk szanalás közben, vagy lomtalanításkor. Miért tartogassuk tovább! Kuka! Ott a hely! Hanem – bár létünk is már rég

„kuka-érett” – kézbe vesz, és megszán, és azt mondja: „Kedves nekem! Én alkottam, én vezettem idáig, én gondoskodtam róla eddig! Megőrzöm továbbra is, de nem az elromlott állapotában – hanem új szívvel és új lélekkel, a főalkatrészek cseréjével, új esélyt teremtve neki!”

Éz az ige tehát az új esély örömhíre! Ezt az új esélyt ünnepeljük most, amikor az ádvent újra meghirdeti nekünk az Isten közelségét, és karácsonykor újra átélhetjük, hogy az Isten nem távoli szemlélőként szán bennünket, hanem belealázkodott emberi testünkbe, hogy sorsunk hordozójaként adhassa nekünk az új szívet és az új lelket.

Egyszer nagyon fáradtan vettem részt egy szolgálaton. A gyülekezet lelkesen énekelte a 319. éneket, én pedig könyv nélkül próbáltam fújni ezt a lelkesítő éneket: Isten szíved nékem adod, kedves ajándékul. Többen furcsa pillantásokat vetettek rám, s akkor megérezttem, hogy baj van a ragozással, az ének úgy szól: *Isten, szívem néked adom*. Azóta tudom, hogy fáradtan, vagy más tehertől megfáradva miért lesz más a ragozás: Mert akkor érezzük igazán, hogy erre van elsősorban szükségünk: Isten új szívet adj nekem!

Az ádventi fények, a karácsonyi ünnep, az új évet köszöntő nap legyen számunkra olyan, hogy megérezzük, Isten új szívet ad nekünk, hogy újra éljünk. Hogy újra éljük azt a hozzá kötődő életet, amelyre ő teremtett minket!

Bence Imre

A világosság a Bibliában

Ádventben és Karácsony ünnepén az ünnep kel-
lékei között kiemelt szerepet kapnak azok, amelyek a
világossággal és a fényvel kapcsolatosak. Gondoljunk
a gyertyák, fényfüzerek, csillagszórók sokaságára. Isten
kezdetben megteremtette a világot és a világosságot,
mi pedig karácsonyra megteremtjük a mesterséges
fényforrások ezreit, hogy biztosítsuk az ünnep kívána-
tos hangulatát.

Az ünnepvárással ma már a legtöbb háztartásban
együtt jár egy olyan a hétköznapi világosság szükség-
letünkől eltérő, fény-élmény-kívánság, amely valójá-
ban túlmutat önmagán. Hiszen eleinte nem a hangu-
lat-teremtés volt az elsődleges cél, hanem a világosság
szimbólumainak átgondolása. A testté lett Isten vilá-
gossága beragyogja és eltünteti az ember sötétségét.

Hogy azonban az ünnep fényekbe öltöztetése je-
lent-e, vagy hoz-e magával egy igazabb látásmódot is,
az már egy másik kérdés. Mert itt valójában arról van
szó, hogy milyen világosság adja világ-látásunk alap-
ját. Az „alkalmazott” világosság minősége és a néző
ember látásának tisztasága ugyanis szorosan össze-
függ.

Nem tudom, hogy hittudósok megalkották-e már
a világosság teológiáját, de az biztos, hogy a Szentírás
ad nekünk bőven anyagot az erről való gondolkodás-
hoz. Most egy kis összeállítást olvashatunk a világos-
ság legfontosabb szentírási jelentéstartalmairól.

A teremtéstörténetre kell először utalni, hiszen a
világ/osság Isten szava által jött létre.

„Kezdetben teremtette Isten a mennyet és a földet. A
föld még kietlen és pusztá volt, a mélység fölött sötét-
ség volt, de Isten Lelke lebegett a vizek fölött. Akkor
ezt mondta Isten: Legyen világosság! És lett világos-
ság. Láta Isten, hogy a világosság jó, elválasztotta
tehát Isten a világosságot a sötétségtől. És elnevezte
Isten a világosságot nappalnak, a sötétséget pedig éj-
szakának nevezte.” (Móz 1,1–5)

Az Isten által teremtett világosság adja meg az
ember számára is azt a közeget, amelyben élhet, alkot-
hat, tájékozódhat, amelyben betöltheti rendeltetését.
A nappal és éjszaka váltakozása, az idő is Isten terem-
ménye. Világosság nélkül nem élhetünk boldogan. A
világosság maga az élet, az élet ajándékát pedig Isten-
től kapjuk és vele együtt minden jót. Istent az Ő és
Újszövetségben a szentírók egyaránt ezzel a világos-
sággal jellemzik, illetve nevezik meg egyedüli forrása-
ként.

„Mily drága a te szereteted, Istenem! Szárnyad ár-
nyékába menekülnek az emberek. / Dúslakodnak há-
zad bőségében, örömet árasztasz rájuk, mint patakat.
/ Mert nálad van az élet forrása, a te világosságod
által látunk világosságot.” (Zsolt 36, 8–10)

„minden jó adomány és minden tökéletes ajándék on-
nan felülről, a világosság Atyjától száll alá, akiben
nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltako-
zása.” (Jak 1,17)

Ezek alapján látjuk, hogy Isten világossága emlí-
tésekor a világosság egy gyűjtőfogalom, mégpedig min-
den jó adományának összefoglaló kifejezése.

Ha a teremtményi világosság adja számunkra a
tisztán látást, az életörömet, a biztonságot, a távlatot,

a dolgok egyértelműségét, akkor a sötétség (világosság
hiján) éppen az ellenkezőjét nyújtja: a sötétben homá-
lyos a látás, nincs egyértelműség, nincs tiszta látás, en-
nélfogva az elbizonytalanodás közege. Az éjszaka söté-
tétének leplét kihasználó cselekedet homályos vagy
tisztátalan szándékú tett. A sötétség lepel, amelyben
a gonoszság, a bűn, a visszaélés, a hamisság ideiglene-
sen teret nyerhet, míg „fény nem derül a hamisságra,
a bűnre”. A (szellemi) sötétségben megjelenik a féle-
lem, a bizonytalanság, a távlatvesztés, az útvesztés, az
eltévelyedés veszélye. Erkölcsi értelemben is beszél a
Biblia a sötétségről, a gonosz tettekről:

„Jaj azoknak, akik azt mondják, hogy a rossz jó, és a
jó rossz, és akik azt állítják, hogy a sötétség világos-
ság, és a világosság sötétség; azt állítják, hogy a ke-
serű édes, és az édes keserű!” (Ézs 5,20).

„A test lámpása a szem. Ezért ha a szemed tiszta, az
egész tested világos lesz. Ha pedig a szemed gonosz,
az egész tested sötét lesz. Ha tehát a benned lévő vi-
lágosság sötétség, milyen nagy akkor a sötétség!”
(Mt 6,22–23)

Az ember Isten iránti bizalmatlanságából, mint
alap-bűnből következő Isten-(el)hagyás, Isten előli el-
rejtőzés eredményezi a lélek magányát, helykeresését,
szellemi homályos látását és a szellemi sötétségben
való tapogatózását, reménytelenségét.

**A szellemi sötétség életpusztító erejével szem-
ben ígérte meg Isten a megváltás és az üdvösség
egyetemes felragyogtatását.** Ezt leginkább az alábbi
Messiásról szóló próféciák fejezik ki, amelyekben ott
van a sötétség-világosság kontrasztja.

„A nép, amely sötétségben jár, nagy világosságot lát,
a homály földjén lakókra világosság ragyog.” (Ézs 9,1)
Jézus, nyilvános fellépésekor megismételte ezt a mon-
datot (Mt 4,16)!

„Istenünk könyörülő irgalmáért, amellyel meglátogat
minket a felkelő fény a magasságból; hogy világítson
azoknak, akik sötétségben s a halál árnyékában lakoz-
nak, hogy ráigazítsa lábunkat a békesség útjára.”
(Lk 1,78–79, Zakariás énekéből)

Isten, az ő személyiségjegyeit, mondhatjuk így
„arcát” a legtisztábban láthatóan, a legragyogóbban
Jézus Krisztusban mutatta meg nekünk!

„Miután régen sokszor és sokféleképpen szólt Isten az
atyákhoz a próféták által, ezekben a végső időkben a
Fiú által szólt hozzánk, akít örökösévé tett minden-
nek, aki által a világot teremtette. Ő Isten dicsőségé-
nek a kisugárzása és lényének képmása, aki hatalmas
szavával hordozza a mindenséget.” (Zsid 1,1–2)

„Jézus felvitte őket külön egy magas hegyre. És sze-
mük láttára elváltozott: arca fénylett, mint a nap, ru-
hája pedig fehérén ragyogott, mint a fény.” (Istennel
egylényegű!) (Mt 17,1–2)

Hogy felismerjük Krisztusban Megváltónkat, eh-
hez a hit Szentlélek általi világosságára van szüksé-
günk:

„Isten ugyanis, aki ezt mondta: »Sötétségből világos-
ság ragyogjon fel«, ő gyűjtött világosságot szívünkben,
hogy felragyogjon előttünk Isten dicsőségének ismer-
rete Krisztus arcán.” (2Kor 4,6)

Jézus munkája az, hogy áldozatkész szeretetével megnyerjen minket az Istennel való kapcsolat boldogságára és szabadságára, azaz az üdvösségre: „Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és Isten volt az Ige. Ő kezdetben az Istennél volt. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be. Megjelent egy ember, akit Isten küldött, akinek a neve János. Ő tanúként jött, hogy bizonyítást tegyen a világosságról, és hogy mindenki higgyen általa. Nem ő volt a világosság, de a világosságról kellett bizonyítást tennie. Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba.” (Jn 1,1-9)

A Jézus általi ítélet nem „befeketítés”, hanem a dolgok valós megvilágítása által adódik: „Mert az Isten nem azért küldte el a Fiút a világba, hogy elítélje a világot, hanem, hogy üdvözüljön a világ általa. Aki hisz őbenne, az nem jut ítéletre, aki pedig nem hisz, már ítélet alatt van, mert nem hitt az Isten egyszülött Fiának nevében. Az ítélet pedig azt jelenti, hogy a világosság eljött a világba, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert a cselekedeteik gonoszak. Mert aki rosszat cselekszik, gyűlöli a világosságot, és nem megy a világosságra, hogy le ne lepleződjének a cselekedetei. Aki pedig az igazságot cselekszi, a világosságra megy, hogy kitűnjék cselekedeteiről, hogy Isten szerint cselekedte azokat.” (Jn 3,17-21)

Jézus, mint világosság meg akar minket szabadítani a sötétség hatalmából... „Én vagyok a világ világossága: aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.” (Jn 8,12), **...hogyan a világosság fiai és gyermekei legyünk.** A világosság fiainak küldetése: küzdelem a bűn, mint a sötétség cselekedetei ellen, és Isten jósága fényének továbbadása. Ezeket foglalják össze az alábbi igék: „az Isten világosság, és nincs benne semmi sötétség.” (Jn 1,5)

„Ha azt mondjuk, hogy közösségünk van vele, és a sötétségben járunk, akkor hazudunk, és nem cselekszük az igazságot. Ha pedig a világosságban járunk, ahogyan ő maga a világosságban van, akkor közösségünk van egymással, és Jézusnak, az ő Fiának vére megtisztít minket minden bűntől. Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűnünk, önmagunkat csaljuk meg, és nincs meg bennünk az igazság. Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszástól.” (Jn 1,6-9)

Jézus nem csak azt mondta, hogy ő a világ világossága, hanem azt is, hogy az ő követői is világíthatnak: „Ti vagytok a világ világossága. ...A lámpást nem azért gyújtják meg, hogy a véka alá, hanem hogy a lámpatartóra tegyék, és akkor világít mindenkinek a házában. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.” (Mt 5,14-16)

A világosság gyermekei küldetésének egyik részletesebb bemutatását az efezusi levélben találjuk: „Legyetek tehát Isten követői, mint szeretett gyermekei, és éljetez szeretetben, ahogyan a Krisztus is szeretett minket, és önmagát adta értünk „áldozati ajándékkul, az Istennek kedves illatként.” Ellenben parázna, bármiféle tisztátalanság vagy nyereszkedés még szóba se kerüljön közöttetek, ahogyan ez szentekhez méltó; se

szemérmertlenség, se ostoba beszéd vagy kétértelműség: ami nem illik, / Ne vegyetek tehát részt ezekben. Mert egykor sötétség voltatok, most azonban világosság vagytok az Úrban: éljetez úgy, mint a világosság gyermekei. A világosság gyümölcse ugyanis csupa jóság, igazság és egyenesség. Ítéljétek meg tehát, mi kedves az Úrnak, és ne vegyetek részt a sötétség haszontalan cselekedeteiben, hanem inkább leplezzétek le ezeket. Mert amiket titokban tesznek, azokról még beszélni is szégyen, de mindaz, amit a világosság leleplez, nyilvánvalóvá lesz. Mert minden, ami nyilvánvalóvá lett, az világos.” (Ef 5,1-4; 7-14)

A szeretet olyan jel a hívők között, amely jelzi, hogy valóban a világosságban vagyunk: „...múlik a sötétség, és már fénylik az igazi világosság. Aki azt mondja, hogy a világosságban van, de gyűlöli a testvérét, az még mindig a sötétségben van. Aki szereti a testvérét, az a világosságban van, és nincs benne semmi megbotrányoztató; aki pedig gyűlöli a testvérét, az a sötétségben van, és a sötétségben jár, és nem tudja, hova megy, mert a sötétség megvakította a szemét.” (Jn 2,8-11)

A sötétség cselekedetei ellen a világosság fegyvereivel kell küzdenünk, kitartással: „...most közelebb van hozzánk az üdvösség, mint amikor hívökké lettünk. Az éjszaka múlik, a nappal pedig már közel van. Vessük el tehát a sötétség cselekedeteit, és öltük fel a világosság fegyvereit. Mint nappal illik, tisztességben éljünk: nem dorbézolásban és részegeskedésben, nem bujálkodásban és kicsapongásban, nem viszálykodásban és irigységben, hanem öltözzünk magatokra az Úr Jézus Krisztust; a testet pedig ne kényeztessétek úgy, hogy bűnös kívánságok ébredjenek benne.” (Róm 13,11-14)

Végezetül szólaljanak meg a reménység-igék a világossággal, azaz Isten ajándékai és ígéretei összességének beteljesedésével kapcsolatosan, amelyek előre vetítik, hogy a sötétség és átok cselekedetei végleg legyőzettek, és az Úr lesz örök világosságunk: „Híre sem lesz többé országokban erőszaknak, határaidban pusztulásnak és romlásnak. Isten szabadítását nevezed kőfalaidnak, és dicsőitét kapuidnak. Nem a nap lesz többé napvilágod, és nem a hold fénye világít neked, hanem az Úr lesz örök világosságod, és Istened lesz ékességed. Nem megy le többé napod, és holdad nem fog el. Az Úr lesz örök világosságod, letelnek gyászod napjai.” (Ézs 60,18-20)

A mennyei Jeruzsálem gyönyörűségéről és tökéletességéről: „Napra sincs szüksége a városnak, sem holdra, hogy világítsanak neki, mert az Isten dicsősége világosította meg, és lámpása a Barány: a népek az ő világosságában fognak járni.” (Jel 21,23-24)

Nem lesz többé átok a városon, hanem az Isten és a Barány trónusa lesz benne: szolgálói imádják őt, és látni fogják az ő arcát, és az ő neve lesz a homlokukon. Éjszaka sem lesz többé, és nem lesz szükségük lámpásra, sem napvilágra, mert az Úr Isten fénylik fölöttük, és uralkodnak örökkön-örökké. (Jel 22,3-5)

Addig is kérjünk magunkra és egymásra áldást Istentől Ézsaiás 60,2 értelmében; Bár még sötétség borítja a földet, sűrű homály a nemzeteket, de fölötted ott ragyogjon az Úr, dicsősége látódjék meg rajtad! Ámen!

Péter Zoltán

VEDD ÉS OLVASD

Sorozatunkban Luther Mártonnak a Biblia könyveihez írt előszavait mutatjuk be.

Első előszó a zsoltárokhoz

Nincs nyelv, amely gazdagságban a héberhez volna fogható. Számos szót tud ez az éneklésre, dicsőretre, dicsőítésre, tiszteletre, örvendezésre, szomorúságra, melyekre mi aligha egyet is találunk. Kiváltképpen pedig az isteni és szent dolgokat illetően bővelkedik, tíz szava is van, amelyekkel Istent nevezi meg, akire mi egyetlen szót találunk: Isten; méltán mondhatjuk tehát szent nyelvnek. Ezért egyetlen fordítás sem lehet annyira szárnyaló, mint a héber szöveg maga; még ha képes beszédétől, amelyet figuráknak neveznek, el is tekintünk, melyek tekintetében minden más nyelvet felülmúl. Hanem hogy a Zsoltárok könyvének egyes helyei világosabbak legyenek, alább néhány szót alaposabban megmagyarázunk.

A Zsoltárok könyvében és másutt is fel-felbukkan e két szó egymás mellett: *irgalmasság* és *igazságosság*, ám némelyek oly méltatlanul és hitványul használják ezeket, hogy magam inkább „jóság és hűség”-nek fordítottam, s ez annyit tesz, akárha szokásosan szeretetet és hűséget mondanánk, például: Szeretetet és hűséget tanúsított irántam. Mégsem fordíthattam azonban ilyen szabadon. Mert a „chesed” irgalmasságot jelent, én pedig „jóság”-gal fordítottam, mivel értelme ennek az, ha valakivel szemben barátsággal, szeretettel s jóakarattal viseltetünk, mint azt Krisztus (Mt 12,7) és Hóseás (Hós 6,6) magyarázzák, mondván: „Irgalmasságot akarok és nem áldozatot”; azaz, azt akarom, hogy inkább barátságot, szeretetet s jóakaratot tanúsítsatok egymás iránt, mint hogy áldozatot vigyetek.

Az igazság értelme pedig a hűség, hogy van valaki, akire hagyatkozhatok, akinél oltalmat találok, s amaz tartja ígéretét, ha benne bizakodom. Ezért dicsőítetik Isten az írásokban mindenütt, irgalmassága és hűsége miatt, azaz, szeretetet és hűséget tanúsítva, jóindulattal és jóakarattal viseltetve mindannyiunk iránt, hogy minden bizalmunkkal hagyatkozhatunk Őrá, mert megcselekszi, s hűséggel megtartja, amit tőle várunk. Az efféle hűség és igazság „emeth”-nek nevezetik. Belőle származik az „emuna”, melyet maga Szent Pál Habakuk könyvéből hit-tel fordít „Az igaz ember pedig hitből él.” (Róm 1,17). S a Zsoltárok könyve gyakorta mondja Istennek: a te hited, vagy: a te hitedben, mivel az Ő ajándéka a hit, amelynek hűségére építkeznek, ezért az igazság és a hit két szava a héber nyelvben szinte ugyanazt jelentik, s egyik a másik helyett is állhat. De így van ez németül is: az tart hitet, aki igaz és hűséges. Aki azonban ingadozik, azt hamisnak s hitetlennek mondják.

S akad még két szó, az *ítélet* és *igazságosság*, ezek értelmét sem adhattuk vissza helyesen. Mivel az „ítélet” egymagában állva, olykor a bírói hivatalt jelenti (Zsolt 7,7): „támassz ítéletet, melyet te parancsoltál”; ilyenkor az ítélet értelme a kormányzás. Máskor Isten parancsolatait nevezik így, mint a 119. zsoltárban: „taníts meg a te rendeléseidre!” Hasonlóképpen, szo-

kás vagy törvény jelölésére: „A leányok törvénye szerint cselekedjék vele” (2Móz 21,9), amint tehát egy leánnyal cselekedni szokás. Hanem az igazságosság szó mellett állva a bíraskodás fele részét jelenti, azaz a káromlás és az igazságtalanság megítélését, gyűlöletét és büntetését; a másik rész pedig igazságosságnak nevezetik, mert általa az ártatlanság oltalmat talál, megtartatik, és segítséget lel. Ezért kedvemre való volna németre az igaz és tisztességes szókkal fordítani, ahogyan mondjuk is: Igaz és tisztességes úton nyerte meg az ügyet. Ennyire azonban nem távolodhattam el a betűtől.

Ha a Zsoltárok könyvében vagy más helyen azt látnád, hogy ezek nem az ítéletet és az igazságosságot, hanem Isten ítéletét és igazságosságát jelentik vagy Istent szólítják, mondván: a te ítéleted s igazságosságod, tudd, hogy az igazságosságon a hitet kell értened, ítélet alatt pedig a régi Ádám megöletését; Isten ugyanis ezt a két dolgot igéje által cselekszi. Megítéli, megátkozza, megfeddi és elpusztítja a hús és vér szerint valót, de megtisztítja a lelket a hit által. Íme ez Isten ítélete és igazsága. Törvényének szavában van az ítélet (Róm 7,11): a parancsolat megöl; igazságossága pedig az Evangélium igéiben, melyeket a lélek a hit által befogad, (Róm 1,17), míg a húsnak türelemmel kell tűrnie a halált. Az efféle kérdéseket azonban a gyakorlat idővel világosabbá és érthetőbbé teszi majd.

Luther Márton

A Gospel Kórus születésnap koncertje

2016. október 16-án tartotta a Budavári Gospel Kórus 5. születésnap koncertjét a Budavári Evangélikus templomban telt „ház” előtt. A hallgatók között egyaránt találhattunk időseket, fiatalokat és középkorúakat, nőket és férfiakat.

A koncert sikere köszönhető *Szulai Mónika* és a kórustagok vitathatatlan lelkesedésének, az elmúlt évek kitartó munkájának, a szeretettel és nagy gondossággal összeválogatott daloknak, és nem kevésbé *Lukács András* szellemes visszaemlékezésének a kórus megalakulásáról, a kezdeti nehézségekről, és a töretlen lelkesedésről. Aki a kórust nem most hallotta először, jól látja a vitathatatlan fejlődést, amelynek hátterében nagyon sok áldozatos munka rejlik, hiszen a heti próbák és különböző fellépések a tagoktól az amúgy is kevés szabadidejüket követelik.

Akárcsak tavaly, az idén is a balatonboglári *Seven House Gospel Choir & Band* volt a születésnaposok vendégkórusa. Az előadott dalok hol lírai, hol pedig vidám, felszabadult hangon szólaltatták meg Istenbe vetett bizalmunkat, mérhetetlen és töretlen szeretetéért való hálánkat, és erős hitünket. Az összegyűlteknél melegsívű fogadtatásban részesítették a két kórust, ütemes tapssal és lábdobbantással kísérték az előadást, néha együtt énekeltek az előadókkal, együtt dicsőítették az Istent, és adtak hálát végtelen jószágáért. Köszönjük ezt a szívet melengető, lélekemelő előadást, köszönjük az eddigi fáradtságos munkát, és kívánunk még sok-sok ilyen előadást, ahol együtt magasztalhatjuk az Istent.

Holtzman Krisztina

Az én Igém...

Gondolatok a reformációról

Evangélikus családba születtem, a falunak, ahol gyermekként éltem, egy temploma volt. A reformáció évfordulóját évente ünnepeltük, megemlékezünk Luther Márton hősiességéről, bátor cselekedetéről. Töprengök, mit is jelenthetett akkor az a tett, hogyan hatott és hat-e ma?

A finn egyházban az 500 éves évfordulóra készülve mostanában kezdik el használni a „reformaatio” szót. Korábban az „uskonpuhdistus”, magyarul hitújítás, vallásújítás, vallástisztogatás kifejezés jelentette az 1517. október 31-én elkezdődött eseménysort. Mindnyájan hallottunk a kezdetéről, a 95 tétel kifüggesztéséről a wittenbergi templom kapujára. Valóban, Luther Márton szerzetes és professzor szándéka a számára nagyon fontos római katolikus egyház megújítása, jobbítása volt. Jobbítani, javítani, ember közelebbé hozni a másfél évezred során kialakított tanokat.

Nem tanultam teológiát, ismereteim, tudásom hiányosak. Hitújítás, vallásújítás, a tanok megtisztítása. Lehetséges, hogy az első hitújító, reformátor Jézus Krisztus volt? Jézus zsidó családban, zsidó környezetben nevelkedett, ismerte az Ószövetséget, 12 évesen felolvasott a templomban. 30 éves korára őbenne is megfogalmazódott, hogy a próféciákat és a hagyományokat tisztelve szükség lenne változtatásra, új megközelítésre. Máté evangéliumában, a hegyi beszédben többek között ezeket mondta:

„Hallottátok, hogy megmondatott: szemet szemért, fogat fogért. Én pedig azt mondom nektek, hogy ne szálljatok szembe a gonosszal, hanem annak, aki arcul üt jobb felől, tartsd oda a másik arcodat is. Aki kér tőled, annak adj, és aki kölcsön akar kérni tőled, attól ne fordulj el. Hallottátok, hogy megmondatott: Szeresd felebarátodat, és gyűlölöd ellenségedet. Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, és imádkozzatok azokért, akik üldöznek titeket... mert ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, mi a jutalmatok? Nem ugyanezt teszik-e a vámszedők is?” (Mt 5,38-46)

Talán mondhatjuk, hogy a maga korában igazi hitújítás volt ez. És a lutheri reformáció nagy csodája az is, hogy én a magyar nyelvű bibliát olvasva vettem papírra ezeket a sorokat. Igen, először Luther Márton fordította le a bibliát héber és görög nyelvből németre. A hívek addig nem tudták azt otthon olvasgatni, csak a latin nyelvű miséket hallgatva, a templom falaira festett bibliai képeket nézgetve értettek meg valamit a teremtésből, Jézus életéből, a misztériumból. Ha egyházi emberek azt mondták nekik, hogy búcsúcédulák megvételével bejuthatnak a mennyországba, elhitték, és buzgón fi-

zettek. Ők akkor nem tudták olvasni a hegyi beszéd itt idézett tanítását.

Néhány évtized elteltével Károli Gáspár magyarrá fordította és elérhetővé tette nekünk is a Szentírást. Luther Márton követőinek, a protestáns prédikátoroknak fontos volt, hogy az istentiszteletek magyar nyelvűek legyenek, mindenki számára érthetők. És igehirdetéseikben azt hirdették a szószékről, amit Luther Márton felismert szerzetesi cellájában tépelődései, kínlódásai során: egyedül Krisztus, egyedül a szentírás, egyedül hit és kegyelem által juthatunk el az örök élet, az üdvösség kapujába. Mi is ezt valljuk évszázadok óta.

Minden télen szívesen rászánok egy hetet januárban, hogy az ökumenikus imahét keretében ellátogassunk egymás templomába, meghallgassuk a különböző felekezetek lelkészeit, együtt énekeljünk, imádkozzunk az ő szertartásuk szerint. Habár a templombelső és a papi ruhák nagyon eltérőek, a lényeg ugyanaz: Isten előtt vagyunk együtt, az ő üzenetét hallgatjuk a Biblia szavai alapján. A gyökereink ugyanonnan táplálkoznak, csak a fakoronák különböznek. Vajon ma szükség lenne egyházainkban reformációra, hitújításra? Gyermekkoromban minden karácsonyi családi istentiszteleten elszavalta valaki *Ady Endre: Karácsony* című versét. A gyönyörű vers befejező részét idézem, és kívánom, hogy egyszer beteljesedjenek a költő szavai.

Csepregi Piroska

Ady Endre

Karácsony

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget.
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni.
Karácsonyi rege,
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.

E s e m é n y n a p t á r**2016. Ádvent – Karácsony – Vízkereszt****November 27.****Ádvent 1. vasárnapja**

Istentiszteletek a szokott rendben.

11.00 – Az istentisztelet keretében bemutatjuk az idei konfirmandus csoportot. Az istentisztelet után gyülekezeti kávézás lesz

November 29. kedd

18.00 – Valaki jön feléd! Jézus jön!
Királyod érkezik!
Ádventi zenés evangelizáció.

December 2. péntek

19.00 – Adventi orgonaestek
orgonál: *Kováts Péter*

December 4.**Ádvent 2. vasárnapja**

Istentiszteletek a szokott rendben

16.00 – Szeretetre hangolva! Családos délután – a kisgyermekes családok alkalma.
Az alkalmunkon vendégségbe jön a Mikulás és a „fordított Mikulás alkalmából” ajándékot készítünk neki, hogy a nehéz sorsú borsod-megyei településeken ossza szét. Az ajándékokat lehetőleg becsomagolva, és annak feltüntetésével kérjük, hogy milyen korú gyermeknek ajándékozható.

December 6. kedd

18.00 – Valaki jön feléd! Jézus jön!
Egyenesedjete fel!
Ádventi zenés evangelizáció.

19.00 – Presbiteri gyűlés

December 9. péntek

19.00 – Adventi orgonaestek
orgonál: *Kóvári Péter*

December 11.**Ádvent 3. vasárnapja**

Istentiszteletek a szokott rendben.

11.00 – Az istentiszteleten a *Budavári Schütz Kórus* szolgál

18.00 – A *Budavári Gospel Kórus* adventi koncertje az ifjúsági zenés istentisztelet keretében

December 12. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Dr. *Falus András* Széchenyi-díjas immunológus, egyetemi tanár
Téma: Kreáció és evolúció. Gondolatok hitről és tudományról

December 13. kedd

18.00 – Valaki jön feléd! Jézus jön!
Építsetek utat!
Ádventi zenés evangelizáció

December 16. péntek

19.00 – Adventi orgonaestek
orgonál: *Homolya Dávid*

December 18.**Ádvent 4. vasárnapja**

Istentiszteletek a szokott rendben.

December 20. kedd

18.00 – Valaki jön feléd! Jézus jön!
Az ÚR közel!
Ádventi zenés evangelizáció.

December 21. szerda

19.00 – Fügefa – Interaktív alkalom a középgeneráció részére, amelyre várjuk a felnőtt konfirmációra vagy kereszttelésre jelentkezőket is.

December 24.**Szenteste**

Budavárban:

15.00 – Családos karácsony a kisgyermekes részvételével

16.00 – Szentesti istentisztelet
Igét hirdet: *Péter Zoltán*

24.00 – Éjféλι istentisztelet
Igét hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

16.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

December 25.**Karácsony 1. napja**

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

11.00 – Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*
A Budavári Schütz Kórus szolgálata

18.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

December 26.**Karácsony 2. napja**

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

11.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

18.00 – *AZ ESTI ISTENTISZTELET ELMARAD*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

December 28. szerda

18.00 – Ifjúsági előszilveszter – közösségi alkalom sok játékkal, vetélkedőkkel és énekléssel

December 31. szombat**Óév napja**

Budavárban:

18.00 – Igét hirdet: *Dr. Fabiny Tamás*

23.30 – Óév búcsúztató meditáció, személyes áldással

Igét hirdet: *Bence Imre*

Budagyöngyén:

18.00 – Igét hirdet: *Péter Zoltán*

2017. január 1.**Karácsony utáni vasárnap – Újév napja**

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

- 11.00** – Igét hirdet: *Bence Imre*
Az istentisztelet után újévköszöntés a gyülekezeti teremben.
- 18.00** – Újévi orgona-kamaraest
orgonál: *Kóvári Péter*, fúvós hangszereken közreműködik: *Cserta Balázs*.

Budagyöngyén:

- 9.00** – Igét hirdet: *Bence Imre*

Január 3. kedd

- 18.00** – Bibliaóra
19.00 – Presbiteri gyűlés

Január 6. péntek
Vízkereszt ünnepe

Istentiszteletet a Budavárban **11.00** és **18.00** órákor tartunk.

Január 8.
Vízkereszt utáni 1. vasárnap

- Istentisztelet a szokott rendben
- 11.00** – Az istentiszteleten elhangzik *Kodály Zoltán Csendes Miséje*.
- 16.00** – A csillag fénye
Családos délután, kisgyermekes családok találkozója
- 18.00** – Ünnepi búcsúkoncert a Peskó-orgona lebontása előtt.
Orgonálnak: *Peskó György* egykori növendékei

Január 9. hétfő

- 19.00** – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Dr. Csepregi Zoltán egyháztörténész professzor, az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanszékvezetője
Téma: Kortársunk Luther Márton

Január 15.
Vízkereszt utáni utolsó vasárnap

- Istentisztelet a szokott rendben.
- 18.00** – Ifjúsági zenés istentisztelet
19.00 – Fészekrakó kör – házasságra készülő fiatalok és fiatal házaspárok köre

Január 15-től január 22-ig**ÖKUMENIKUS IMAHÉT**

A környezetünkben élő református, római katolikus és görög katolikus testvérekkel együtt. Az ökumenikus imahét pontos programját később állítjuk össze.

Január 21. szerda

- 19.00** – Fügefafa – A felnőtt keresztségre, konfirmációra felkészülés alkalmá.

Január 22. vasárnap

- Istentisztelet a szokott rendben.
19.00 – Férfikör

Január 29. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben.
A **11.00** órákor kezdődő istentisztelet után kávézás lesz.

Február 4. szombat

- 16.00** – Itt a farsang, áll a bál!
Családos farsangi délután – jelmezbemutatóval, sok játékkal

Február 5. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben.

Február 7. kedd

- 18.00** – Bibliaóra
19.00 – Presbiteri gyűlés

Február 12. vasárnap

- Istentisztelet a szokott rendben.
- 18.00** – Ifjúsági zenés istentisztelet
Igét hirdet: *Molnár Kata* teológus
A házasság hete alkalmával a házaspárok megáldása lesz az istentiszteletünkön!
- 19.00** – Fészekrakó kör – házasságra készülő fiatalok és fiatal házaspárok köre

Február 13. hétfő

- 19.00** – Budavári Evangélikus Szabadegyetem
Korompay H. János, az MTA doktora, tudományos tanácsadó, osztályvezető
Téma: Arany János és a protestantizmus

Február 15. szerda

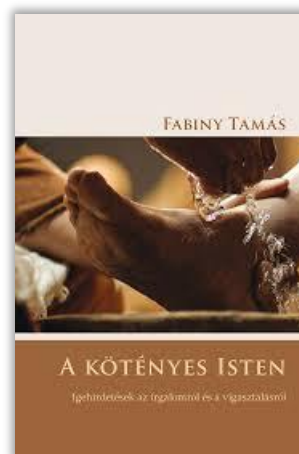
- 19.00** – Fügefafa

Február 19. vasárnap

Istentisztelet a szokott rendben.

Február 26. vasárnap

- Istentisztelet a szokott rendben.
A **11.00** órákor kezdődő istentisztelet után kávézás lesz.
19.00 – Férfikör

Megjelent *Fabiny Tamás – A kötényes Isten – Igé hirdetések az irgalomról és a vigasztalásról* című könyve a Luther Kiadó gondozásában.

A 300 oldalas könyv 2 900,- Ft-os áron kapható a budavári iratterjesztésben. *Püspök úr* és *Illisz L. László* beszélgetését, valamint *Várhegyi Asztrik* és *Próhla Gergely* könyvajánlóját az Evangélikus Egyház honlapján olvashatják a kedves Testvérek:

<http://www.evangelikus.hu/taxonomy/term/8591>

Evangelikus műsorok a médiában

November 27. vasárnap

Kossuth Rádió: **10.04:** Evangelikus istentisztelet közvetítése Sopronból. Igét hirdet: *Tóth Károly*.
Duna Televízió: Evangelikus magazin

November 28. hétfő

Kossuth Rádió: **13.30:** Erős vár a mi Istenünk! – az Evangelikus Egyház félórája

December 4. vasárnap

Duna Televízió: Evangelikus ifjúsági műsor

December 11. vasárnap

Duna Televízió: Mai hitvallások

December 12. hétfő

Kossuth Rádió: **13.30:** Erős vár a mi Istenünk! – az Evangelikus Egyház félórája

December 18. vasárnap

Kossuth Rádió: **10.04:** Evangelikus istentisztelet közvetítése Kispestről. Igét hirdet *Deák László*.

December 25. vasárnap

Duna Televízió: **10.04:** Evangelikus istentisztelet közvetítése a Deák téri templomból. Igét hirdet *Gáncs Péter püspök*.

December 26. hétfő

Kossuth Rádió: **13.30:** Erős vár a mi Istenünk! – az Evangelikus Egyház félórája

Kérés

A Diakóniai munkacsoport a Máltai Szeretothonban szolgálatot végez. Jelenleg a budavári gyülekezet magnóját viszik-hozzák minden alkalommal az énekléshez. Technikailag nagy segítségükre lenne egy CD-lejátszós magnetofon adományként az ottani Káponába. Kérjük, ha valakinek van ilyen, számára feleslegessé vált eszköze, juttassa el a munkacsoporthoz.

Bajnóczi Ilike +36-20-824-5375

FÉBÉ Segítő szolgálat

Az egyesület az önkéntes segítségnyújtás megszervezésével, elsősorban a családokat és egyedülállókat szeretné támogatni a mindennapi életben.

Első akciónk azoknak kíván segíteni, akik fekvőbeteg hozzátartozójukat ápolják.

2017. január 21-én, szombaton a Sarepta Budai Szeretothonban 10-15 óráig olyan együttlétet szervezünk, melyben a konkrét ápolási ismereteken túl, lelki közösséget is megélhetünk a velünk együtt munkálkodókkal. Várjuk azok jelentkezését, akik segítséget kérnek, vagy segíteni tudnak!

Jelentkezni a febe.egyesulet@gmail.com e-mailen címen lehet, vagy 1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 193. címre küldött levélben.

Lelkészi Hivatal

1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.

Samu Piroska irodavezető

Kövesy Emese gazdasági vezető

hétfő-péntek: 9.00-13.00

fax: +36-1-356-9736

web-lap: <http://budavar.lutheran.hu>

e-mail: budavar@lutheran.hu

Bence Imre – igazgató lelkész, esperes

Fogadóóra: hétfő 9.00-13.00;

kedd 15.00-17.30; péntek 9.00-13.00

e-mail: imre.bence@lutheran.hu

Bencéné Szabó Márta – lelkész

Fogadóóra: szerda 9.00-13.00

Péter Zoltán – lelkész

Fogadóóra: kedd 9.00-12.30

e-mail: zoltan.peter@lutheran.hu

dr. Fabiny Tamás – püspök

e-mail: tamas.fabiny@lutheran.hu

dr. Pócze Tibor – felügyelő

e-mail: aszodipocze@t-online.hu

Szeretettel hívjuk fel a figyelmet a Civitas Kertészet munkájára. A Civitas Budapest Help Egyesület által működtetett kertészetben fogyatékos fiatal emberek foglalkoztatásával és terápiájával foglalkoznak. Vállalnak kertgondozást, fűnyírást, avar takarítást és zöldhulladék elszállítását.

A Kertészet elérhetősége: 1025 Budapest, Görgényi u. 16. Telefon: +36-20-934-5485

Felhívjuk beteg vagy idős testvéreink figyelmét, akik az adventi időben, karácsony ünnepére készülve szeretnének otthonukban úrvacsorával élni, hogy telefonon, vagy

a gyülekezeti honlapon, a szolgálatok/látogatás menüpont alatt található úrlapon keresztül egyeztethetnek időpontot, és a lelkészek szívesen meglátogatják őket. Telefon (hétfőtől-péntekig): +36-1-356-9736 délelőtt 9-13 óra között, honlap:

<http://budavar.lutheran.hu>

Cselekvő szeretet

Kedves Testvérek!

Gyülekezetünkben régóta hagyomány, hogy a karácsony előtti hetekben meglátogatjuk rászoruló és rég nem látott idős testvéreinket. Kérjük, ha környezetében tud olyan evangelikus testvérről, aki kora vagy betegsége miatt nem tud eljárni templomunkba, alkalmainkra, jelezze felénk.

Mindenkit várunk **november 29-én, 16.00 órá-tól** a kápolnába, a karácsonyi csomagok elkészítéséhez, és olyan testvérek jelentkezését is, akik a karácsony előtti hetekben szívesen meglátogatnának egy-két idős testvérünket. Kérem, ha észrevételük vagy kérdésük van, hívják bizalommal a lelkészi hivatalt, vagy személyesen engem.

„Tárjátok ki ti is szíveteket.” (2Kor 6,13b)

Bajnóczi Ilike +36-20-824-5375

Közös nyilatkozatot írt alá Ferenc pápa, a Katolikus Egyház vezetője és Munib Younan püspök, a Lutheránus Világszövetség elnöke.

KÖZÖS NYILATKOZAT

Ezzel a közös nyilatkozattal örvendező hálánkat fejezzük ki Istennek ezért a lundi székesegyházban tartott közös imaalkalomért, amellyel elkezdjük a megemlékező évet a reformáció ötszázadik évfordulójáról. A katolikusok és evangélikusok közötti állandó és gyümölcsöző ökumenikus párbeszéd ötven esztendeje segített minket, hogy felülemelkedjünk sok különbözőségeken, és mélyebbé váljon köztünk egymás megismerése és a kölcsönös bizalom. Közeledtünk egymáshoz – gyakran szenvedések és üldöztetések között élő – felebarátaink közös szolgálata által is. A párbeszéd és a közös tanúságtétel által már nem vagyunk idegenek. Sőt megtanultuk, hogy az, ami összeköt minket, nagyobb annál, mint ami elválaszt.

A szembenállástól a közösségig

Bár mélységesen hálásak vagyunk a reformáción keresztül kapott lelki és teológiai ajándékokért, megvalljuk és fájjaljuk Krisztus előtt azt a tényt, hogy evangélikusok és katolikusok megsértették az egyház látható egységét. A teológiai nézetkülönbségeket előítéletek és összetűzések kísérték, a vallást pedig politikai célokra használták. Közös hitünk Jézus Krisztusban és keresztségünk mindennapi megtérést követel tőlünk, melynek köszönhetően elutasítjuk a történelmi viszályokat és összetűzéseket, melyek akadályozzák a kiengesztelődés szolgálatát. Bár nem változtathatjuk meg a múltat, de az emlékezetünket és az emlékezős módját átalakíthatjuk. Imádkozzunk sebeink és emlékezetünk gyógyulásáért is, mely elhomályosítja egymás látását. Határozottan visszautasítunk minden gyűlölködést és minden erőszakot, a múltban és a jelenben, különösen is a vallás nevében elkövetett tetteket. Ma meghallgatjuk Isten parancsát, hogy tegyünk félre minden konfliktust. Elismerjük, hogy kegyelemből nyertünk szabadulást, hogy a felé a közösség felé haladhassunk, amelyre Isten szüntelenül hív minket.

Elkötelezettségünk a közös tanúságtétel mellett

Miközben túllépünk a történelem vállunkra nehezedő eseményein, azon fáradozunk, hogy együttesen tegyünk tanúságot Istennek a megfeszített és feltámadt Krisztusban kinyilatkoztatott irgalmas kegyelméről. Tudjuk, hogy az evangéliumról való tanúságtételünkre kihatással van az, ahogyan egymáshoz viszonyulunk, s ezért egyre jobban növekedni igyekszünk a keresztségben gyökerező közösségben, és próbáljuk a még fennmaradó akadályokat is elmozdítani a teljes egység elérésének útjából. Krisztus arra vágyik, hogy egyek legyünk, és így a világ hinni tudjon.

Közösségeink sok tagja vágyik arra, hogy az Eucharisziából egyetlen asztalról részesüljön a teljes egység konkrét kifejeződéséért. Tapasztaljuk azok szenvedését, akik bár egész életüket megosztják, nem oszthatnak Isten megváltó jelenlétéből az Eucharisztia asztalánál. Elismerjük közös pásztori felelősségünket abban, hogy válaszoljunk népünknek a Krisztusban való egységre irányuló lelki szomjúságára és éhségére. Nagyon vágyunk arra, hogy begyógyuljon ez a seb

Krisztus testén. Ez a célja ökumenikus erőfeszítéseinknek, melyeket szeretnénk növelni, a teológia párbeszéd melletti elkötelezettségünk megújítása által is.

Imádkozzunk Istenhez, hogy katolikusok és evangélikusok együtt tudjanak tanúságot tenni Jézus Krisztus evangéliumáról, meghívva az embereket, hogy meghallják és befogadják az Isten megváltó tevékenységéről szóló örömhírt. Kérjünk Istentől indíttatást, bátorítást és erőt, hogy együtt tudjunk előrehaladni a szolgálatban, védelmezve az emberek, különösen is a szegények emberi méltóságát és jogait, dolgozva az igazságosságért és elutasítva az erőszak minden formáját. Isten arra hív minket, hogy közel legyünk azokhoz, akik méltóságra, igazságosságra, békére és kiengesztelődésre vágnak. Ma főképp annak érdekében emeljük fel szavunkat, hogy szűnjön meg az erőszak és a szélsőséges csoportok tevékenysége, amely sok országot és közösséget sújt, és sok testvérünket is Krisztusban. Buzdítjuk az evangélikusokat és a katolikusokat, hogy együtt dolgozzanak az idegenek befogadásában, segítsenek azoknak, akik a háború és az üldözés miatt hazájuk elhagyására kényszerülnek, védelmezzék a menekültek és menedékkérők jogait.

Ma sokkal jobban tudatára ébredünk, mint korábban, hogy szolgálatunknak a világban ki kell terjednie az egész teremtett világra is, amely szenved a kizsákmányolástól és a kielégíthetetlen kapzsiság következményeitől. Elismerjük a jövő nemzedékeknek azt a jogát, hogy örülhessenek a világnak, Isten művének, annak minden kedvező lehetőségével és annak teljes szépségében. Imádkozzunk az emberek szívének és elméjének megváltozásáért, ami a teremtett világgal való szerető és felelős törődéshez vezet.

Egyek Krisztusban

Jó alkalom a mai nap arra, hogy kifejezzük hálánkat a világszintű keresztény felekezetekhez és közösségekhez tartozó testvéreinknek, akik jelen vannak és csatlakoznak hozzánk az imában. Amikor megújítjuk elköteleződésünket a szembenállástól a közösség felé tartó haladásunkban, ezt Krisztus egyetlen testének tagjaiként tesszük, hiszen ennek az egy testnek váltunk tagjaivá a keresztség által. Kérjük útítársainkat az ökumenizmus útján, hogy emlékeztessenek minket vállalásainkra, és bátorítsanak minket. Kérjük őket, hogy továbbra is imádkozzanak értünk, járjanak együtt velünk, támogassanak minket, hogy teljesítsük vallási elhatározásainkat, amelyet ma kifejeztünk.

Felhívás a világon élő összes hívőhöz

Felhívást intézünk az összes evangélikus és katolikus plébániához és közösséghez, hogy legyenek bátrak és kreatívak, öröm- és reményteliek annak a nagy kalandnak a folytatásában, amely ránk vár. A múlt szembenállásai helyett inkább a köztünk lévő egység isteni ajándéka vezesse együttműködésünket és mélyítse el szolidaritásunkat. Összefogva a Krisztusba vetett hitben, együtt imádkozva, egymást meghallgatva, kapcsolatainkban Krisztus szeretetét megélve mi, katolikusok és evangélikusok megnyílunk az egy és szentháromságos Isten ereje előtt. Krisztusba gyökerezve és tanúságot téve őrá megújítjuk elhatározásunkat, hogy Isten egész emberiség iránti végtelen szeretetének hűséges hírnökei leszünk.

Lund, 2016. október 31.

A reformáció forrásvidékein

Immár negyedik éve szervezzük meg a Reformáció forrásvidékein című kirándulás-sorozatot. Idén a reformáció hónapjának első napján indult közösségünk, hogy időben is utazást téve merítsen a „forrás vizéből”. A *Bence Imre*, budavári és *Holger Manke*, soproni német lelkész ötlete alapján született sorozattal készül három gyülekezet – Budavár, Sárvár és Sopron – a Reformáció 500. évfordulójára.

Az előző években Sárvár, Sopron és Budavár volt az úticél. Azok a városok, ahol a mai magyar reformáció első nyomai és virágai fedezhetők fel. Idén, az október 1-jére tervezett kirándulás rendkívüli zárandoklat volt. A három gyülekezet tagjai – *Gyarmati István*, lelkész vezetésével a sárváriak, *Tóth Károly* és *Pelikán András* lelkészek vezetésével a soproniak, és *Bence Imre* és *Péter Zoltán* lelkész vezetésével a budaváriak a négy egykori artikuláris gyülekezetet látogatták végig, és közben hitük erősödésére igehirdetéseket hallgattak meg.

Reggel Vadosfa hatalmas templomában találkozott a három közösség és *Mihácsi Lajos*, helyi lelkész előadására figyelve ismerte meg az artikuláris kor és a vadosfai templom történelmét. A részletes ismertető után énekekkel hangolódtunk rá az igehallgatásra, és *Solus Christus* címmel *Mesterházy Balázs* esperes hívta a megfeszített és feltámadott Úrhoz a gyülekezetet: Életem, Jézus, egyedül te töltsd be! – zengett az igehirdetésre a gyülekezet válasza.

A *Vitális György* professzor úr által összeállított menetrend következő állomása Nemeskér volt. Ott *Takács Ernő*, a gyülekezet gondnoka tartott ízes beszámolót a templom építéséről. *Bence Imre* lelkész a *Sola Scriptura* – egyedül a Szentírás a nyilatkozat és a hitünk alapja – reformátori tanítás alapján hirdette az ígét. S mielőtt a csodásan faragott szószéket megcsodálta volna a zárandok gyülekezet, beszélt arról is, hogy a Szentírás, az ige szava segít bennünket abban, hogy a keresztyén életünk olyan legyen, amelyben nem csak a láthatók szépségére törekszünk.

A napsütéses őszi nap programjába egy órányi kőszegi városi séta fért, ahonnan aztán Nemescsó felé vettünk az utunkat. *Kalincsák Balázs*, helyi lelkész a templomépítés izgalmas történetét elevenítette fel. Majd a *Sola Gratia* – egyedül kegyelem által van üdvösségünk – reformátori elv alapján szólt arról, hogy ha a kegyelem éltet, akkor tudunk hálás szívvel élni. Egy rövid sárvári templom-nézés után Celldömölkön álltunk meg a zárandoklat végén. Ott *Rác Dénesné* helyi lelkész tartott beszámolót a templom építéséről és *Rostáné Piri Magda*, esperes a kemenesaljai kegyességről szólt, s kedves ajándékkal, az egyházmegyét bemutató kiadvánnyal lepte meg a kirándulók közösségét. Az utunk záró igehirdetését is ő tartotta, a *Sola fide* – egyedül hit által – gondolatot tette hangsúlyossá a tanítást és evangelizációt is magába foglaló igehirdetésében!

Az 1681. április 28-án Lipót császár által összehívott soproni országgyűlés 25. és 26. törvénycikke egy új fejezetet nyitott meg a magyarországi reformátori egyházak számára. Az a kor, amely ugyan a gyászévtized borzalmai után enyhülésnek tűnt, de amely szigorú szankciói miatt mégis sok evangélikus gyülekezet megszűnését jelentette. A törvénycikkekben – artikulusokban – feltüntetett községek jelentették az evangélikus hívek számára a lelki élet gyakorlásának a szigeteit. Hitvalló módon, sokszor órákat, és több 10 kilométert gyalogolva jutottak el eleink az istentiszteletre, és bár az ellenreformáció erői erősen munkálkodtak, a korszak végén – a Türelmi Rendelet 1781-es kihirdetése után – mégis gombamód szaporodni kezdtek az önálló gyülekezetek. S ez volt a jele annak, hogy az artikuláris korban az igehirdetés és a családi hitélet által Isten lelke megövtá a hit szikráját.

Ma erre is emlékezni kell, mert korunk viharai egyáltalán nem veszélytelenebbek az akkori viharoknál. Az ősök példájából erőt merítve, az ige által és a testvéri közösségben megbátorodva érkezhetünk haza.

A reformáció örökségét viharok között is megóvó Istenre bízunk ma is kicsiny egyházunkat!

Bence Imre

Egyetemjárási szokások Luther fellépése után

Reformáció és peregrináció címmel konferenciát rendezett az MTA-ELTE Egyetemtörténeti Kutatócsoportja, 2016. október 13–14-én. E sorok írója abban a szerencsés helyzetben volt, hogy hivatalból lehetett jelen. A program illeszkedik a reformáció 500. évfordulójának ünnepi programsorozatába, a rendezvényt támogatta a *Reformáció500 Emlékbizottság* is.

A témát jelzi a cím, a kutatók a vándordiakok 1517 utáni külföldi egyetemjárási szokásait vizsgálták. A reformáció után azoknak a magyarországi protestánsoknak, akik nem akarták katolikus egyetemre járni a gyermekeiket, egyetlen lehetőségük maradt: külföldre küldeni. A nyugat-európai egyetemek persze más előnnyel is kecsegtettek: jó politikai kapcsolatokat lehetett építeni és hazatérve magasabb pozíciót szerezni...

Az első nap az evangélikus diákokra helyezték a hangsúlyt, a második nap a katolikus, református és unitárius testvéreink kutatási eredményit hallhattuk. A wittenbergi magyar deákok egy teljes délutánt kaptak. A határon túli magyarok is képviseltették magukat: egy előadó Eperjesről érkezett, kettő pedig Kolozsvárról.

A program során Luther Márton fellépését megelőző huszita mozgalmat ugyanúgy górcső alá vették, mint a reformáció utóhatásait. Megtudhattuk, hogy a középkorban a külföldön tanuló magyar diákok kiválóan tudtak latinul (ellentétben más nációkkal). Kiderült, hogy a közép-, és újkori Európában a hadban álló országok diákjai nem látogatták az ellenfél egyetemeit. Ha nagyon oda szerettek volna járni, kivárták a háború végét (akár 5-6 évet is!), s akkor iratkoztak be.

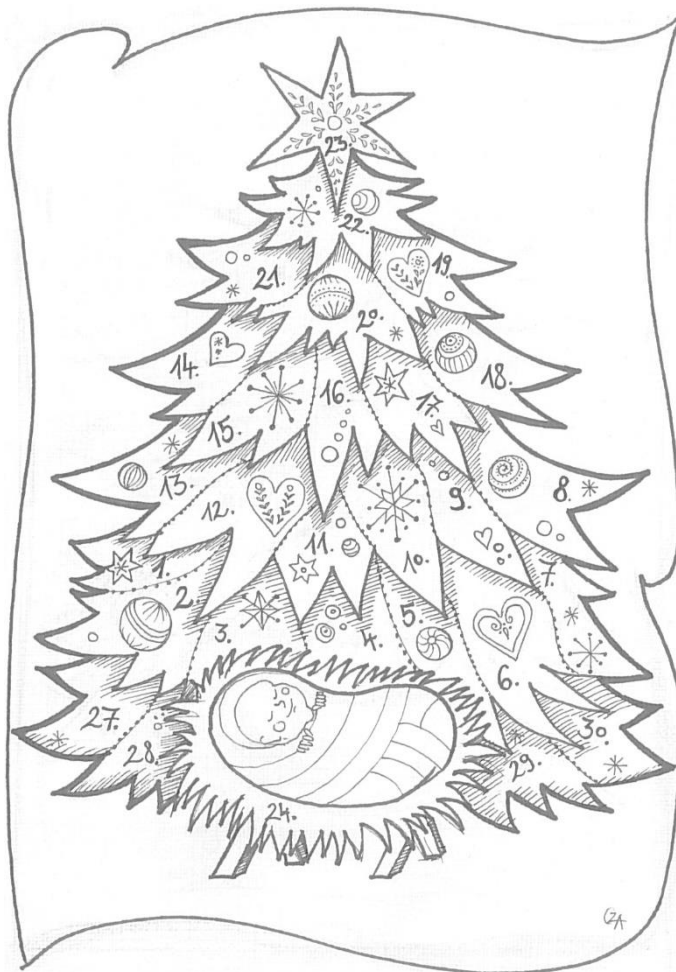
Gyülekezetünkben ketten is előadtak: *Dr. Fabiny Tamás*, az Északi Egyházkerület püspöke a Wittenbergben tanuló evangélikus diákokról tartott érdekes előadást, *Czenthe Miklós*, az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója, pedig a lőcsei és kézsmárki líceumról beszélt.

A peregrinációról szóló gazdag programot történészek, levéltárosok, hittudósok és könyvtárosok mellett ültem végig, és szomorúan konstatáltam, hogy alig-alig látok köztük egyetemre járó diákot...

Váradai Adél

Gyereksarok

Kedves Gyerekek!

Az adventi várakozás idejére rajzoltunk nektek egy Adventi színezőt. Kérjétek meg a szüleiteket, hogy fénymásolással készítsenek belőle egy nagyobb, A/4 méretű példányt. A lap felragasztható vastagabb kartonra, és hurkapálcikából, szárított vagy élő levelekből szép keretet kaphat.

Advent első vasárnapján, nov. 27-én kezdjétek el a színezést, alul, a fenyő szélén a 27-es számmal megjelölt mezőben. Utána minden nap egy, a naptári napnak megfelelő mezőt festetek ki. A négy novemberi nap után december 1-től az 1-es sorszámmal jelölt fenyőterülettel folytassátok. Amikor a csillagot színezitek, már csak két nap lesz karácsonyig! A bölcsőben fekvő Betlehemi Kisdéd Szentestén kerül a fa alá. Színezés közben gondolatok Jézus születéséhez kötődő bibliai történetekre, beszélgetetek erről a szüleitekkel.

Karácsonyra, mire elkészül a díszes fátok – melyet odatehettek az igazi fenyő alá – léleken is gazdagabbak lesztek!

Hírek – Hírek – Hírek – Hírek

- Október elejétől a régi címen, de megújuló formában megjelenő honlapunk révén több hírt tudunk közreadni a gyülekezetünk életéről.
<http://budavar.lutheran.hu>
- Október 9-én 18.00 órakor az ifjúsági zenés istentiszteleten a zenei szolgálatot a Mandák-Band, a józsefvárosi Mandák Mária evangélikus kollégium zenekara nyújtotta, Hegyi András vezetésével. Igét hirdetett: Péter Zoltán lelkész.
- Október 16-án a templomszentelési ünnepünk 121. évfordulóján Dr. Fabiny Tamás hirdette az igét a templomunkban, s a házassági évfordulójukat ünneplő párokat áldottuk meg. Az áldozati vasárnap adományait a templomunk belső festésére gyűjtöttük, amelyet az orgonaépítéssel párhuzamosan szeretnénk megvalósítani. Adományként eddig 1.092.000 Ft folyt be erre a célra. Köszönjük a testvérek áldozatvállalását, adományát.
- A Budavári Gospel Kórus 5. születésnapját ünnepelte október 16-án, és ennek keretében nagyszabású koncerttel lépett a hallgatósága elé. A Kórus vezetője, Szuhai Mónika mutatta be az énekelt gospelszövegeket, Lukács András, a kórus egyik alapítója emlékezett a kezdetekkor megfogalmazott víziókra. Zongorán kísért Tarczali András, gordonkán közreműködött Almási Júlia. A koncerten vendégünk volt a balatonboglári Seven Houses Gospel Choir & Band, Gáspár Sándor vezetésével.
- Október 23-án, a forradalom 60. évfordulóján tartott kerületi megemlékezésen Bence Imre lelkész képviselte az I. kerületben élő evangélikusokat.
- Október 23-án az istentisztelet keretében mutatkozott be a Fébé Segítő Szolgálat szervező titkára Madocsai Dániel, aki beszámolt a Szolgálat terveiről is.
- Október 27–30. között Péterné Mestery Rita, hitoktatónk részt vett és előadást tartott a református–protestáns megújulási mozgalom, a Cursillo őszi alkalmán.
- Október 28-án a II. kerületi Völgy utcai Ökumenikus Óvodában Bencéné Szabó Márta és Bence Imre lelkészek Luther Márton és Bóra Katalin életét bemutató színdarabbal tanították a gyermekeket a reformáció fontosságára.
- Október 29-én a Kalevala Baráti Kör tartott a gyülekezetünkben összejövetelt, a Kalevala Kórus fennállásának 25. évfordulóján a gyülekezet terme adott teret az ünnepi fogadásnak, amelyen részt vett Petri Tuomi-Nikula Finnország budapesti nagykövete is.
- Október 30-án részesült a keresztségben Tösér Tamás, Tösér Gáborné egyházfink első unokája.
- Reformáció ünnepén, október 31-én az egyházmegye közös istentiszteletet tartott a templomunkban, amelyet a Duna Tv egyesben közvetített. A liturgiában szolgált: Bencéné Szabó Márta és Péter Zoltán, valamint Gáncs Tamás, kelenföldi, Horváth Hegyi Olivér, szentendrei és Jakab Béla, óbudai lelkészek. A gyermekénekkart

Péter Zoltán lelkész és Lukács Máté teológus vezette, a budavári gyülekezeti tagokkal és az egyházmegye énekkaraiból érkező vendégekkel kiegészített Schütz kórust pedig Bán István. Az ige hirdetés szolgálatát Bence Imre lelkész végezte. Az adás megtekinthető a következő weboldalon:

<http://www.mediaklikk.hu/video/reformacionap-i-evangelikus-istentisztelet-elo/>

- Dr. Fabiny Tamás püspök, mint a Lutheránus Világszövetség Közép- és Kelet-Európáért felelős alelnöke október 31-én részt vett az ötszáz éves Reformációra emlékező, Lundban tartott ünnepi megemlékezésen, melynek során találkozott Ferenc pápával. A vele készült interjú az alábbi weboldalon olvasható:
<http://www.evangelikus.hu/taxonomy/term/7165>
- November 4–6-ig ifjúsági találkozó volt Sopronban. A budavári fiatalok Skriba Dániel ifjúsági vezető és Lukács Máté teológus vezetésével vettek részt a kirándulással egybekötött találkozón. Az istentiszteleten Lukács Máté teológus hirdette az igét német nyelven.
- November 9-én a Sztéhlo Gábor Gimnázium nürnbergi testvériskolájának delegációja látogatott a gyülekezetünkbe, ahol a Sztéhlo emléktábla megtekintése után tájékoztatást kaptak a Sztéhlo Gábor Alapítvány munkásságáról. Gyülekezetünket az alapítványban Kövesy Emese, gazdasági vezető képviseli.
- A november 13-án tartott ifjúsági zenés istentiszteleten Lukács Máté teológus hirdette az igét, zenei szolgálattal közreműködtek az ifjúsági körünk zenészei és a Budavári Gospel Kórus.
- November 19-én hitoktatói továbbképzés volt az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, amelyen gyülekezetünk hitoktatói közül Kovács Kata és Péterné Mestery Rita vett részt.
- November 19-én, szombaton tartottuk a takarító napunkat. A templom és a gyülekezeti terek a lelki otthonunk, a környezetünkért vállalt áldozatos munka is része az istentiszteletünknek és a közösségi szolgálattal segítettük az ünnepek előtt Tösér Gáborné, Ibolya fáradtságos munkáját.

Minden kedves Olvasónknak
Áldott ünnepeket kívánunk!

A Hírmondó szerkesztősége
és a Gyülekezet Elnöksége

Budavári Hírmondó
az Egyházköztség tájékoztató hírlevele
Olvasó-szerkesztő: Váradi Adél
Tördelés: Hegyi András
Grafika: Czenthe Anna
Felelős kiadó: Bence Imre igazgató lelkész
Nyomdai munkák: Rózsadomb Contact Kft.